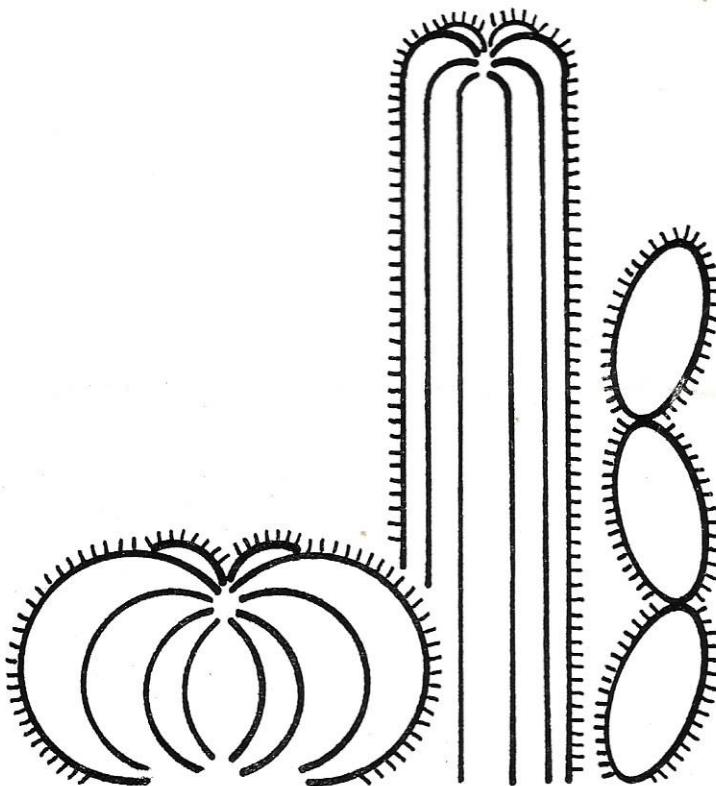

KAKTEJE IN SUKULENTE

Glasilo Društva prijateljev kaktej SR Slovenije

Ljubljana

8 APR. 1983

Številka 4

Leto 12

Glasilo KAKTEJE IN SUKULENTE: lastnik, izdajatelj in založnik je Društvo prijateljev kaktej SR Slovenije. Ponatis v celoti ali delno je dovoljen samo s privoljenjem društva ali posameznih avtorjev. Dopise in vprašanja v zvezi z glasilom pošljite na naslov odgovornega urednika: Engelbert Novak, dipl. inž., Titova 100, ali Valjavčeva 16, 61000 Ljubljana. Žiro račun društva: 50102-678-50727

I. I N F O R M A C I J E D R U Š T V A

Sestanek društva bo v petek 8.aprila ob 17 uri.Sestanek upravnega odbora bo ob 16 uri 30 min.

d n e v n i r e d:

- 1) tekoča problematika in obvestila
- 2) opis kaktusa: tov.Brezar in tov.Prelec
- 3) diapositiv: tov.Zgonc
- 4) razno (izmenjava kaktusov,prodaja semen itd.)

II. K A K T U S I V A P R I L U

Dočakali smo dolgo pričakovano pomlad,ki se kaže tudi pri naših kaktusihih.Verjetno jih imate že vsi v prostoru,kjer so temperature dovolj visoke,da omogočajo normalno rast in zalivanje. Prvo krepko zalivanje naj bo namenjeno uničevanju škodljivcev to je predvsem rdečemu pajku in belim listnim ušem.Skoraj povsod imajo primerenstrup n.pr. ekatin,lahko pa uporabite tudi basudin ali metasystox.Samo škropljenje pa ne bo pregnalo škodljivcev.Kaktuse je najbolje presaditi,očistiti korenine in zalisti s strupom,da se prepoji tudi vsa zemlja.Zalivanje s strupom morate čez nekaj dni ponoviti.Važno je,da to delate pri temperaturi nad 15° C,da bostrup res učinkovit.

semena bodo na razpolago v društvu v aprilu,maju in juniju.

Nekateri boste letos verjetno prvič poskusili sezati.V ta namen je potrebno posebno zemljo za setev. Ker je priprava zemlje precej zahtevna,je bolje,če nabavite manjše količine te zemlje pri društvu.Tudi

Spomladsi si pripravite majhno toplo gredo na balkonu ali vrtu in vanjo postavite svoje kaktuse. Ko bo deževalo lahko pokrov grede odprete, saj je dež najboljše poživilo za kaktuse. Ob močni pripeki mora biti pokrov priprt, potrebno pa je tudi senčenje (trstika, barva, blato, apno itd.). Dokazano je, da kaktusi v takšni poletni gredi najbolje uspevajo.

Predsednik:
ing. Peter Jerin

KAKTUSI, SEMENA, ZEMLJA .1.

Na sestanek v aprilu prinesite kaktuse, sukulente in vse kar želite med sabo zamenjati ali prodat.

Vsakdo naj prinese s seboj vsaj en kaktus za zamenjavo.

"Tržnica" bo potekala pred sestankom in po njem.

Najceneje in najhitreje pridete do novih vrst z zamenjavo!

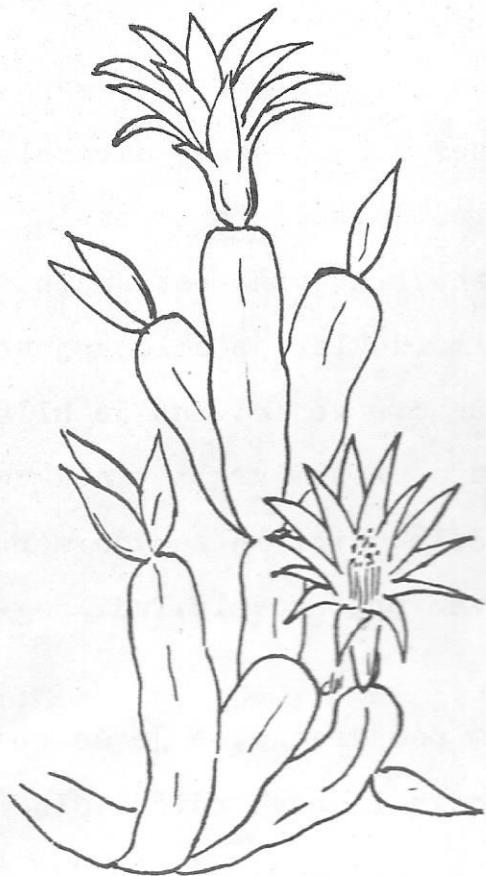
Na razpolago bodo tudi semena iz uvoza in tudi domača.

KADAR
je
TAŠČIN
SEDEŽ
zaseden...

Vsi tisti, ki se sestankov društva ne morete udeležiti, pišite na naslov predsednika in povejte svoje želje!

Društvo prijateljev kaktej
SR Slovenije

MOJE TEŽAVE Z VELIKONOČNIM KAKTUSOM

Pravijo, da kaktusov ne smemo dajati kot darilo, menda zato ne, ker imajo trne. Toda moji prijatelji so vedeli, da nič ne dam na take vraže in so mi ob neki priliki podarili velikonočni kaktus. Bil je še majhen, a ves cvetoč. Zelo so me razveselili z njim. Doslej še nikoli nisem imela kaktusa, zato sem ga postavila v lepi posodi na častno mesto.

Ko je odcvetel, sem se začela zanimati ti, kako ga je treba gojiti in prvo zimo ja kar dobro preživel. Spomladi pa je nastavil le en sam popek. Bolj malo je to pa kaj hočemo. "Še ne znam dovolj dobro ravnati z njim, drugo leto bo pa bolje", sem si mislila.

Po cvetenju je začel lepo odganjati. Rastel je, da jebilo veselje. Dala sem ga na prosto, v senčno lego ob hiši. Na jesen se je spet pognal v rast in kar videla sem že, koliko cvetja bo morda drugo pomlad. Tako je zrastel, da ga jebilo petkrat več kot takrat, ko sem ga dobila.

Ko se je v oktobru ohladilo in postal nevarno za zmrzal, sem ga postavila v hišo, za okno. Zdeleno se mijje, da je rastlina zdrava in krepka in se ji nima kaj zgoditi. A nič ni bolj nevarno, kot če rastlin ne pogledaš prav vsak dan vsaj mimogrede. Po nekaj tednih, ko sem kaktus dobro pogledala, je že bilo, kar je bilo. Prej čvrste veje so mlahavo visele in ko sem se jih dotaknila, so začele odpadati tam, kjer je bil cepljen. Bolezen je prišla v korenine, veje same pa so bile videti zdrave.

Žal mi je bilo rastline in poskušala sem jo obdržati vsaj s potaknjenci. Vej je bilo dovolj, natrgala sem jih, nekatere odrezala, zasušila, potikala v tako ali drugačno zemljo, skrbela za zračno vlago in temperaturo, toda vse brez uspeha. Prav vsak potaknjen vršiček je odpadel. Poskušala sem vso zimo, dokler je bilo kaj vej. Bil je že marec in ostali sta mi še samo dve vejici. Ena je bila v zemlji, pokrita s plastično vrečko, drugo pa sem vrgla v nek temen kot, da bi se zasušila, ker je že začela gniti in sem jo morala do zdravega odrezati. Ničesar nisem več pričakovala. Tudi pogledala jih nisem več.

Prve dni aprila pa vendar spet pogladam pod vrečko, če je še kaj živega. Bila sem presenečena. Vejica je odgnala nov vršiček. Šla sem še po tisto, ki se je sušila. Novo presenečenje! Tudi ta vejica je odgnala nov vršiček, čeprav ni bila v zemlji. Zdaj imam dve mladi rastlini, ki sta se na jesen še malo razrastli. Spoznala sem, kako nespametno sem ravnala, ker sem silila rastlino k rasti ob nepravem času, ko pa je bil njen čas rasti, se mu je sama odzvala.

Marija Prelec

*Mammillaria
longiflora*

MAMMILLARIA LONGIFLORA (BR. et R.) BERGER

To vrsto sta opisal Britton in Rose kot *Neomammillaria longiflora*. Kot osnova za ta opis jima je poslužila samo ena edina rastlina, katero sta leta 1897 sprejela od Dr. Edward-a Palmer-ja, ki jo je našel pri Santiago Papasquiaro, Durango v Mehiki.

Raste posamično, včasih se tudi razrašča, visoka je približno 6 cm, v premeru pa doseže do 5 cm. Bradavice z vodnatim sokom so majhne in na gosto posejane, dolge 5-7 mm, zakrite pod bodicami. Ob-

robnih bodic je okoli 30, dolgih 10-13 mm slammato rumene barve. Srednje bodice so 4, rdečkastorjave barve, znatno močnejše kakor obrobne, tri so ravne iste dolžine kakor obrobne, ena pa je dvakrat daljša kakor ostale in ima kljukičasto zakriviljene konice.

Že zelo mlada rastlina požene cvetove iz aksil v bližini temena, ki dosežejo dolžino do 4 cm. Odprt cvet meri v premeru do 3 cm, ima zelo ozko cvetno cev, venčni listi pa so roza-nageljeve barve in precej koničasti. Cvet ostane nekaj dni odprt. Plodnica je majhna, oblike jajca bolj ali manj pogreznjena v aksile, spodnji del, ki vsebuje semena ostane dalj časa zadržan na rastlini. Semena so skoraj okrogla, črne barve s hrapavo povrhnjico, velikosti 1-1,5 mm z jasnò izbočenim belim popkom.

M.longiflora je ena izmed najprivlačnejših mamilarij, ker nas s svojimi velikimi cvetovi razveseli že zgodaj spomladvi. V gojitvi ne povzroča posebnih težav. Vzgoja iz semena je lahka. Najbolje raste na lastnih koreninah, zato cepljenje ni potrebno, nasprotno, cepljena znatno slabše cveti.

Backenberg jo je leta 1938 uvrstil v svojo družino Krainzia, medtem pa jo je Buxbaum opredelil v skupino Phellosperma. Hunt jo je leta 1977 odredil za vodeči tip pri svojem novem redu Longiflorae.

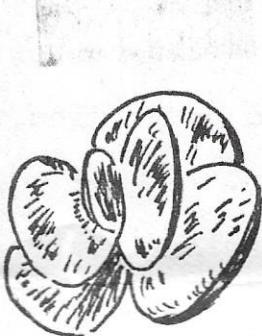
Z prekombiniranjem vrst reda Longiflorae v *Zephyranthoides* in *Pectiniferae*, ki sta ga leta 1979 izvedla Kuhn in Hofmann, je *M. longiflora* obravnavana v redu *Ancistracanthae* zato, ker nima velikega plodu in resastih cvetnih listov, kar je tipično za *Zephyranthoides*, niti globoko pogreznjene plodnice in okroglega, malega, trdolupinastega, globoko med aksilami skritega plodu kot to imajo pripadniki *Pectiniferae*. Delno vraščena plodnica, kakor tudi to, da spodnji del plodu s semenami ostane na rastlini zelo dol-

go (1 - 2 leti, včasih več) dokazuje, da ona lahko predstavlja samo vmesni člen med Pectiniferae in Ancistracantheae.

Reppenhagen je leta 1979 (KuaS št.8) opisal novo vrsto M.stam-pferi, katera se razen nekih neznačajnih malenkosti, ne razlikuje od M.longiflore, tako da jo v najboljšem primeru lahko imamo za njeno variacijo, medtem pa jo je Hunt opredelil kot Formo longiflore.

Kunej Josip

ADROMISCHUS - ADROMISK

*Adromischus
festivus*

Domovina te ljubke sukulente je južna Afrika. Obstaja kakih 50 vrst. Rastejo v skalnih razpokah in v grobem pesku, navadno v polsenci ali pod grmovjem na višini, na kateri pride že do rahlih zmrzali. Vse vrste so nizke, do 5 cm ali še manj, s kratkimi stebli, bolj ali manj razvezjane, zato tvorijo večje blazinice. Zelo mesnati, nasproti ležeči listi, so dolgi največ do 7 cm in zelo različno oblikovani. So ovalni ali ploščati, topi ali ošiljeni, skoro jajčasti, z ravnim ali nakodranim robom. Zgornjas stran je lahko gladka, hrapava ali malo žametna. Barvitost listov se spreminja od rdeče - zelene do apneno sive, so ali enobarvni ali nesorazmerno lisasti. Pod listi tvorijo zračne korenine.

Vse vrste brez izjeme je zelo lahko gojiti, nekatere rastejo počasi, druge hitreje. Zelo dobro uspevajo v mešanici prsti iz enakih delov humusa in peska. Zalivamo jih zmerno od pomladi do jeseni, pozimi pa povsem suhi zdržijo pri temperaturi do 5° C. Živalski škodljivci kot uši jih sploh ne napadajo.

Vse vrste so lepe sobne rastline, primerne za namizne nasade.

Pri intenzivnejši sončni svetlobi so barve izrazitejše. Zelo lahko jih razmnožujemo z listnimi potaknjenci, ki jih 2-3 dni sušimo in nato potaknemo lai samo položimo na peščeno kompostnico. V kratkem se ukoreninijo in v enem mesecu imamo že nove rozete, ki hitro zrastejo do polne velikosti.

Brezar Marija

III. KAJ POMENIJO LATINSKA IMENA?

Nadaljevanje poimenovanja kakoj po raziskovalcih, gojiteljih in odkriteljih:

<u>Rodovno ime</u>	<u>Ime</u>	<u>Država</u>
Neolloydia	Francis	ZDA
Neoraimondia	Antonio	Peru
Obregonia	predsednik Mehike	
Parodia	Domingo	Paragvaj
Pereskia	Nicolas	Francija
Rauchocereus	Werner	ZRN
Rebutia	Pier	Francija
Roseocactus	J.N.	ZDA
Reicheocactus	Carlos	Čile
Toumeya	James	ZDA
Varticania	L.F.	Monako
Weingartia	Wilhelm	ZRN
Wilcoxia	Timothy	ZDA
Wittia	N.H.	ZDA
Weberocereus		Francija
Weberocereus		

Zanimivo bi bilo izvedeti pracilno izgovarjavo zlasti pri primkih angleškega in francoskega izvora. Samo, da ne pridemo do tiste znane: "Al'prav se piše ka ali ka"

Vrstna imena so zelo različna, z njimi dejansko določimo vrsto. Običajno so sestavljenke latinskega ali grškega izvora. Če iz-

virajo iz lastnih imen - priimkov, so običajno v dveh oblikah:
 Če se končujejo z -ianus, pomeni to v dobesednem prevodu lastnino n.pr.: *Mammillaria hahniana* pomeni bradavičar(od) Hahna, po Hahnu, vrtnarju iz Berlina.

Druga možnost so pridevniki, ki se končujejo z -ii, včasih samo enim -i, kar je odvisno od predhodnih samoglasnikov n.pr.: *Cleistocactus strausii*, kar pomeni Štravsihev zaprtocvetni kaktus. Imen, ki določajo vrsto, je preveč za naš časopis, zato navajam samo nekatere, bolj pogoste pridevниke.

Barve: _____ v moškem spolu: _____

bela	albus, leucus
snežnobela	nivosus
rumena	luteus, xanthus
zlata	aureus
rožnata (barva vrtnice)	rosarius, rosaceus
rdeča	rubrīs, eritrus, coccineus
modra	azureus
siva (pepelasta)	cinerascens, tephrus
zelená	viridus, chlorus
črna	nigrus, melanus, atrus, fuscus
	/op.: za ženski spol dodamo končico -a n.pr.: alba /

/nadaljevanje v prihodnji številki/

Slatnar Jure